

Datum:	26 februari 2019	Zaaknummer: 172952
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Burgemeester Niederer	
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal	
Steller:	A. Arnold	
Kopie aan:	E. Spierings, C. Vermeeren, V. van den Brand	
Onderwerp:	vergunningplicht autoverhuurbedrijven	
Bijlage:	3	

Kennismemen van

Het besluit van het college tot het in het leven roepen van een vergunningplicht voor autoverhuurbedrijven. (bijlagen 1 en 2)

Inleiding

Uit een bestuurlijke rapportage van de Politie Zeeland-West-Brabant komt naar voren dat de autoverhuurbedrijfsbranche in onze regio in belangrijke mate malafide besmet lijkt te zijn en dat er op grotere schaal sprake is van bewuste facilitering van de georganiseerde criminaliteit. Ook komt naar voren dat een groot deel van de hurende klanten criminele antecedenten heeft. Met de invoering van een vergunningplicht kan op een doeltreffende wijze dit onveilige en malafide ondernemersklimaat worden aangepakt.

Artikel 2:40i De APV biedt de mogelijkheid om met een door het college vast te stellen aanwijzingsbesluit zo'n vergunningplicht in het leven te roepen. In het districtsoverleg hebben de burgemeesters van de gemeenten binnen het politiedistrict de Markiezen gezamenlijk uitgesproken deze vergunningplicht in het leven te willen roepen voor de autoverhuurbedrijfsbranche.

Informatie/kernboodschap

Uit de bevindingen van de bestuurlijke rapportage van de politie (bijlage 3) wordt duidelijk dat de kans op betrokkenheid van de autoverhuurbedrijfsbranche bij criminele activiteiten in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant acht tot tien keer groter is dan bij vergelijkbare bedrijven in de rest van Nederland. De autoverhuurbedrijfsbranche voldoet aan (bijna) alle criminogene branchekenmerken. Dit betekent dat de branche enorm kwetsbaar is voor criminele invloeden.

De vergunningplicht zorgt ervoor dat we meer zicht krijgen op de werkwijze van autoverhuurbedrijfsbranche en biedt de mogelijkheid de bedrijven beter te controleren.

Gezien de mogelijkheden van een 'waterbed-effect' bij de invoering van de vergunningplicht in slechts enkele gemeenten, wordt door de politie nadrukkelijk geadviseerd om bij alle gemeenten in West-Brabant gelijktijdig de vergunningplicht in te voeren. Als eerste gemeenten nemen nu naast Roosendaal ook Steenberg en Moerdijk het besluit om een vergunningplicht in te stellen. De andere gemeenten volgen op korte termijn.

De gemeente Tilburg is ons voorgegaan. De eerste resultaten vanuit Tilburg zijn opgenomen in de bestuurlijke rapportage. Na invoering van de vergunningplicht in Tilburg is een groot deel van de 54 autoverhuurbedrijfsbedrijven in deze gemeente opgehouden te bestaan. Van de resterende 30 bedrijven hebben er nog 19 bedrijven hun bedrijfsactiviteiten (openlijk) beëindigd. In ieder geval is door deze bedrijven geen vergunning aangevraagd dan wel een vergunning verleend. Het toezichts- en handhavingstraject loopt nog.

Om de autoverhuurbedrijven in onze regio in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken, heeft op 23 oktober 2018 een informatiebijeenkomst plaatsgevonden in Roosendaal voor de autoverhuurbedrijven uit onze gemeente, Steenberg en Moerdijk. Politie en gemeente hebben daar nut, noodzaak en consequenties voor de autoverhuurbedrijven uitgelegd.

De bijeenkomst werd door betrokkenen als constructief ervaren. Met een deel van de vertegenwoordigers van de autoverhuurbedrijven zal het overleg over de inhoud van de nog op stellen vergunningvoorschriften worden voortgezet. De andere vijf gemeenten uit ons politiedistrict organiseren binnenkort zo'n informatiebijeenkomst.

Consequenties

In onze gemeente zal de vergunningplicht gaan gelden voor (op dit moment) 23 bedrijven. Aanvragen voor een vergunning zullen op grond van de Wet BIBOB worden getoetst. De autoverhuurbedrijven krijgen drie maanden de tijd om een vergunning aan te vragen.

Communicatie

Alle autoverhuurbedrijven zullen schriftelijk worden geïnformeerd over nut en noodzaak van de vergunningplicht en worden gevraagd om een vergunning aan te vragen. Daarbij zal worden verwezen naar de informatiebijeenkomst van oktober vorig jaar.

Daarnaast wordt het aanwijzingsbesluit na vaststelling elektronisch bekendgemaakt en gepubliceerd op www.overheid.nl.

Vervolg(procedure)

Hoe wordt de raad verder op de hoogte gehouden?

Bijlagen

- Aanwijzingsbesluit autoverhuurbedrijven (1)
- Toelichting aanwijzingsbesluit (2)
- Rapportage Politie Zeeland-West-Brabant (3)

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

AANWIJZINGSBESLUIT AUTOVERHUURBRANCHE ALS VERGUNNINGPLICHTIGE BEDRIJFSMATIGE ACTIVITEIT

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE ROOSENDAAL;

Gelet op het verzoek van de politie;

Gelet op artikel 2:40i van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Roosendaal (hierna: APV Roosendaal);

OVERWEGENDE DAT:

- het OM, politie en gemeenten in Zeeland-West-Brabant de aanpak van ondermijnende criminaliteit als veiligheidsthema hebben benoemd;
- de gemeente Roosendaal de aanpak van ondermijning van de rechtsstaat als leidend principe heeft;
- bij de aanpak van ondermijning volgens een interventiestrategie wordt gewerkt waarbij een heel proces in beeld wordt gebracht en bij verschillende stappen daarin barrières worden opgeworpen;
- het politiedistrict De Markiezzaten een geschatte illegale drugsindustrie van vele honderden miljoenen euro's heeft. Daardoor ontstaat een maatschappelijke omgeving waarbij normale inkomstenwerving door arbeid / ondernemerschap concurreert met makkelijk verdiend crimineel geld. Bovendien wordt er over de inkomsten geen belasting afgedragen. Dit heeft een corrumperend effect op de samenleving en tast de leefbaarheid in de gemeenten aan;
- in literatuur en rapporten de autoverhuur wordt gezien als een schakel in de georganiseerde criminaliteit;
- in literatuur en rapporten huurauto's dienen als middel om geld te kunnen witwassen en afgeschermd / anoniem crimineel gedrag ten toon te spreiden;
- het product huurauto's daarmee ook het onbewust faciliteren van de georganiseerde criminaliteit in de hand werkt;
- de politie Zeeland-West-Brabant heeft verzocht de autoverhuurbranche vergunningplichtig te maken op grond van de APV;
- de politie aan dat verzoek een bestuurlijke rapportage ten grondslag heeft gelegd;
- in deze bestuurlijke rapportage geconcludeerd wordt dat in de autoverhuurbranche Zeeland-West-Brabant op grote schaal sprake is van het faciliteren van de georganiseerde criminaliteit en dit gebaseerd is op een door de politie uitgevoerd project waarbij door de hele regio ruim 50 bedrijven zijn bezocht;
- de politie eveneens constateert dat de autoverhuurbranche kwetsbaar is voor criminele invloeden en het product huurauto zeer interessant is voor crimineel gebruik (criminogeen);
- onder verwijzing naar een onderzoek van Dienst Justis is vastgesteld dat de autoverhuurbranche in Zeeland-West-Brabant een kans heeft die 8 tot 10 keer groter is dat deze branche bij criminele activiteiten betrokken is dan andere branches elders in het land;

- onder autoverhuur wordt verstaan een activiteit in ieder geval bestaande uit het bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig is, het ter beschikking stellen van vervoersmiddelen tegen een vergoeding;
- dat het invoeren van een vergunningplicht voor de bedrijfsmatige activiteiten mogelijkheden biedt voor toezicht en handhaving en mogelijkheden biedt om aan de bewustwording te werken bij onbewust faciliterende bedrijven;
- artikel 2:40i, elfde lid, APV Roosendaal voorziet in een overgangsbepaling.

BESLUITEN

- om de autoverhuurbranche aan te wijzen als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit zoals bedoeld in artikel 2:40i van de APV Roosendaal.

Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum / uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van Roosendaal, postbus 5000, 4700 KA, Roosendaal. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Als tijdig bezwaar is gemaakt, kan aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland West-Brabant te Breda, postbus 90006, 4800 PA, Breda, worden verzocht om, met betrekking tot dit besluit, een voorlopige voorziening te treffen.

Aldus besloten door burgemeester en wethouders van Roosendaal op <datum>,

de secretaris,

de burgemeester,

TOELICHTING “AANWIJZINGSBESLUIT AUTOVERHUURBRANCHE ALS VERGUNNINGPLICHTIGE BEDRIJFSMATIGE ACTIVITEIT”

Het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) heeft ter uitvoering van artikel 2:40i APV een branche aangewezen die vergunningplichtig is.

Waarom de autoverhuurbranche

De gemeente Roosendaal heeft in navolging van de gemeente Tilburg een vergunningplicht voor de autoverhuurbranche ingevoerd.

De Politie Zeeland-West-Brabant heeft een bestuurlijke rapportage opgemaakt. Uit de bestuurlijke rapportage komt naar voren dat de autoverhuurbranche in Zeeland-West-Brabant in belangrijke mate malafide besmet lijkt te zijn en dat er op grotere schaal sprake is van bewuste facilitering van de georganiseerde criminaliteit. Ook komt naar voren dat een groot deel van de hurende klanten criminele antecedenten heeft. De verwevenheid met diverse Outlaw Motorcycle Gangs is dan ook opvallend. Uit de bevindingen van de bestuurlijke rapportage wordt duidelijk dat de kans op betrokkenheid van de autoverhuurbedrijven bij criminele activiteiten binnen het bewakingsgebied van politie-eenheid Zeeland-West-Brabant acht tot tien keer groter is dan bij vergelijkbare bedrijven in de rest van Nederland. De autoverhuurbranche voldoet aan (bijna) alle criminogene branchekenmerken. Dit betekent dat de branche enorm kwetsbaar is voor criminele invloeden. De vergunningplicht zorgt ervoor dat de burgemeester meer zicht krijgt op de werkwijze van de autoverhuurbedrijven en kan de bedrijven op die manier ook beter controleren. Zo wordt doeltreffend een onveilig en malafide ondernemersklimaat tegengegaan.

Definitie autoverhuurbranche

Het college heeft de autoverhuurbranche aangewezen als vergunningplichtige branche. Deze branche bestaat uit bedrijven die met als bedrijfsactiviteit het verhuren en/of de shortlease van auto's in de registers van de Kamer van Koophandel staan ingeschreven of waarbij geconstateerd is dat dit bedrijf auto's verhuurt. De autoverhuurder stelt hierbij tegen betaling van een huurpremie een auto voor een bepaalde periode beschikbaar aan de huurder. Onder de definitie vallen de verhuur van auto's tot 3500 kilogram en leenauto's die tegen betaling ter beschikking worden gesteld.

De landelijke bedrijven en franchises die gevestigd zijn in de gemeente Roosendaal vallen ook onder de aanwijzing. Op grond van artikel 2:40i, vierde lid, onder b van de APV Roosendaal kan een beheerder of exploitant worden getoetst op slecht levensgedrag.

Vergunningsvoorschriften

Indien het bestuursorgaan besluit om tot vergunningverlening over te gaan, kunnen er een aantal voorschriften aan de vergunning worden verbonden. Deze voorschriften moeten voorkomen dat een ondernemer bewust dan wel onbewust illegale activiteiten verricht of faciliteert binnen zijn bedrijf. Het doel van de vergunningsvoorschriften is het sturen van de ondernemer zodat de integriteit van het lokale bestuur wordt beschermd.

Bestuurlijke Rapportage

Onderzoek Project Autoverhuur

Onderwerp: Bestuurlijke Rapportage¹ burgemeesters gemeenten
West-Brabant

Auteurs: Mol, M. (Martijn) A. P. M. inspecteur van politie
Nuij, W.(Wil) A.J. MSc PA, hoofdinspecteur van politie
Moens, J. inspecteur van belastingdienst
Grizell, R.S. hoofdagent van politie
Overveld, van P.J.G. hoofdagent van politie

Namens: Politie Zeeland-West-Brabant, Diensten Regionale
Recherche en Staf / Bestuursondersteuning

Status: DEFINITIEF

Datum: 21 maart 2018

1 Juridische grondslag informatiedeling

Op grond van artikel 16 van de Wet Politiegegevens (WPG) kan, met het oog op de handhaving van de openbare orde en veiligheid, in dit geval aan de burgemeesters van de gemeenten in de Markiezaten, door de politie eenheid Zeeland-West-Brabant de in deze rapportage vermelde informatie worden verstrekt. De WPG stelt de ontvanger van deze informatie verplicht tot geheimhouding van al wat in deze rapportage aan informatie wordt gedeeld. Dit, behoudens voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking hiertoe verplicht, of de taak (van de burgemeester) daartoe noodzaakt (art. 7 lid 2 WPG).

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing	Gemarkeerde wijzigingen
1.0	Februari 2018	Samenstelling basisdocument.	

Distributie

Versie	Verzend datum	Naam	Afdeling / Functie
1.0	Februari 2018	Martijn Mol	Divisie Regionale Recherche / regionaal coördinator project 'autoverhuurbedrijven'

Review commentaar

Versie	Wanneer	Wie	Functie
1.0	20 maart 2018	Yvonne Buitenhek	Criminoloog RIEC Zeeland – West-Brabant
1.0	19-22 maart 2018	Wil Nuij	Bestuurskundige / Beleidsadviseur Staf Eenheid politie Zeeland – West-Brabant
1.0	April 2018	Wil Nuij	Bestuurskundige / Beleidsadviseur Staf Eenheid politie Zeeland – West-Brabant

I Doel, Conclusie en Advies

Vanwege de op basis van onderzoek vastgestelde rol die autoverhuurbedrijven en de door deze bedrijven verhuurde voertuigen binnen de georganiseerde criminaliteit in het bewakingsgebied van de politie-eenheid Zeeland – West-Brabant spelen en met als **doel** het creëren van mogelijkheden om hier ook bestuurlijk te kunnen optreden, is deze bestuurlijke rapportage samengesteld. Dit mede ook ter onderbouwing en het creëren van mogelijkheden voor gemeenten, om voor de aldaar gevestigde autoverhuurbedrijven een branchegerichte vergunningsplicht, te kunnen invoeren. De invoering van een dergelijke vergunning biedt, vanuit het perspectief van de politie, naast een ondersteunende gelegenheid tot bestuurlijke interventie bij de bestrijding van ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit, tevens nadrukkelijke mogelijkheden onderscheid te kunnen maken tussen bonafide en malafide (autoverhuur-)bedrijven. Deze rapportage beoogt tevens, op basis van een presentatie van resultaten uit het onderzoeksproject *autoverhuur*², zoals dit op drie verschillende niveaus (bedrijf, auto en huurder) in Zeeland-West-Brabant in 2016 en 2017 heeft plaatsgevonden, een bijdrage te leveren aan de onderbouwing van deze bestuurlijke intenties.

De **conclusie** die immers uit dit onderzoek getrokken kan en mag worden luidt, dat er ernstige misstanden in de branche aan de orde van de dag zijn, waarbij de verbinding met, meer dan eens zware en georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, nadrukkelijk naar voren komt, of mag worden verondersteld.

Het **advies** dat burgemeesters / gemeentebesturen binnen het bewakingsgebied van de politie-eenheid Zeeland – West-Brabant op basis van dit onderzoek en deze rapportage wordt gegeven luidt dan ook, nadrukkelijk te overwegen tot invoering van een branchegerichte vergunningsplicht in ieder geval voor dit soort bedrijven in de gemeente over te gaan.

II Begripsomschrijving

Autoverhuurbranche:

De autoverhuurbranche bestaat uit bedrijven die met als bedrijfsactiviteit het verhuren en/of de shortlease van auto's in de registers van de Kamer van Koophandel staan ingeschreven of waarbij geconstateerd is dat dit bedrijf auto's verhuurd. De autoverhuurder stelt hierbij tegen betaling van een huurpremie een auto voor een bepaalde periode beschikbaar aan de huurder. De brancheorganisatie die hieraan verbonden is, is de BOVAG.

Malafide/ bedrijven:

In deze bestuurlijke rapportage worden bedrijven die bewust, 'als bij politie en justitie bekendstaande personen met criminele antecedenten' vanuit hun dienstverlening faciliteren, *malafide* genoemd / als *malafide gekwalificeerd*.

Dit houdt in, dat zowel de opzet in enge zin (*zelf strafbare handelingen plegen*) als ruim geïnterpreteerd (*bewust nalaten van handelingen, waardoor strafbare feiten kunnen plaatsvinden*) ertoe kan leiden, dat een bedrijf als malafide kan worden aangemerkt. Een autoverhuurbedrijf kan ook als malafide worden gekwalificeerd, zodra het niet alleen faciliteert, maar ook direct onderdeel uitmaakt van een zogenoemde 'criminele organisatie'.

Hierbij is het van belang te onderkennen, dat een bedrijf ook slachtoffer kan zijn van criminelen en gedwongen of gemanipuleerd kan worden tot de door criminelen gewenste dienstverlening.

Bij een bewuste betrokkenheid van het bedrijf vanuit slachtofferschap wordt een dergelijk bedrijf nadrukkelijk niet als malafide aangemerkt.

Schematisch:

1. Onbewuste betrokkenheid
 2. *Bewuste betrokkenheid*
 - a. *Verwijtbare betrokkenheid in ruime zin*
 - b. *Verwijtbare betrokkenheid in enge zin*
 3. Slachtofferschap
- } **Malafide**

Een bedrijf wordt tevens als *malafide* aangemerkt, als er bedrijfsmatig ook andere criminele activiteiten plaatsvinden, zoals het witwassen van door middel van gepleegde strafbare feiten verkregen financiële middelen en het helen van door misdrijf verkregen goederen.

²(Voor)Onderzoek project Autoverhuur (bedrijven) politie Zeeland-West-Brabant, 2016.

Project Autoverhuur:

Het door de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant geïnitieerde project Autoverhuur heeft als doelstelling het verstoren van ondermijnende criminaliteit in het algemeen en criminele mobiliteit in het bijzonder. Coördinatie van dit project is belegd bij de Dienst Regionale Recherche. Via de Taskforce Brabant-Zeeland en het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) Brabant-Zeeland, zijn de direct betrokken overheidspartners en een aantal branche - gerelateerde organisaties, zoals het verbond van verzekeraars en de BOVAG bij dit project betrokken. In het kader van dit project werden bedrijven in de auto(verhuur)branche bezocht en integraal gecontroleerd op eventuele misstanden. In november 2016 is er vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid (toen: V&J) een subsidie van € 57.500, - voor de uitvoering van het project Autoverhuur in de Eenheid Zeeland-West-Brabant ter beschikking gesteld.

III Aanleiding

Vanwege het landelijk uit talloze criminaliteitsonderzoeken blijkend veelvuldige en omvangrijke gebruik van huurauto's door criminelen is er in 2014, door het Nationale Tactisch Afstemmings Overleg (TAO) van Recherchechefs binnen de Nationale politie besloten een project autoverhuur op te zetten. Doelstelling van dit landelijke project was, het gebruik van huurauto's door criminelen om hun criminele activiteiten te kunnen uitvoeren dan wel de opsporing van meer dan eens zware en georganiseerde strafbare feiten te bemoeilijken, aan te pakken en terug te dringen.

In december 2015 is dit project in de autobranche ook in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant met het aanwijzen van een eenheidscoördinator autoverhuur van start gegaan.

Mei 2016 werd vervolgens een onderzoek naar de aard en omvang van de malafide autoverhuurbranche in de Zeeland-West-Brabant gepresenteerd. De belangrijkste conclusie van deze studie is, dat de autoverhuurbranche in Zeeland-West-Brabant in belangrijke mate '*malafide besmet*' lijkt en dat er op grotere schaal sprake is van bewuste facilitering van de georganiseerde criminaliteit. Opvallend in deze studie was ook, het relatief grote aantal autoverhuurbedrijven in West-Brabant. Zo werden er bijvoorbeeld in de gemeente Tilburg, alleen al, in totaal 54 auto verhurende bedrijven geïnventariseerd en in het politiedistrict de Markiezaten (Bergen op Zoom / Roosendaal e.o.) waren er 55 van dergelijke bedrijven.

Verder kwam uit een in juni 2016 uitgevoerd onderzoek door het bureau Toezicht Rechtspersonen, Analyse, Controle en Kennisgeving (TRACK), van de dienst Justis van het Ministerie van Veiligheid en Justitie duidelijk naar voren, dat de kans op betrokkenheid van autoverhuurbedrijven bij criminele activiteiten in Zeeland-West-Brabant, 8 tot 10 keer groter was als bij vergelijkbare bedrijven in de rest van Nederland.

Overigens bleek dat, nadat de invoering van de vergunningplicht medio 2017 in de gemeente Tilburg was aangekondigd, direct al een aantal van de 54 geïnventariseerde autoverhuur bedrijven ophielden te bestaan. Na invoering van dit vergunningenbeleid in Tilburg bleek, dat van de resterende 30 bedrijven er nog 19 hun bedrijfsactiviteiten (openlijk) hebben beëindigd. In ieder geval is door hen geen vergunning aangevraagd dan wel een vergunning verleend. In deze gemeente loopt nu het toezichts- en handhavingstraject waarvan de uitkomsten nog niet beschikbaar zijn.

IV Probleem/onderbouwing/knelpunten

Hierna worden de resultaten van het onderzoek naar de autoverhuurbranche in West Brabant op drie niveaus (bedrijven, auto's en huurders) beschreven. Niet in alle gemeenten heeft tot dusver onderzoek plaats kunnen vinden. De vermelde resultaten hebben dan ook betrekking op de onderzochte gemeenten, maar kunnen, zo is de inschatting, als illustratief gezien voor de situatie in deze branche in de regio Zeeland – West-Brabant³. Voor zover toepasselijk zijn de vermelde gegevens geactualiseerd tot maart 2018.

³ Het tot verrichte onderzoek naar de autoverhuurbranche in Zeeland – West-Brabant heeft zich tot dusver vooral gericht op enkele grotere gemeenten in West-Brabant.

Situatie West - Brabant

In bewakingsgebied van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant zijn (tot dusver) 52 aan de autoverhuurbranche gerelateerde bedrijven bezocht. Bij al deze bedrijven is er een meer of minder duidelijke connectie met criminaliteit vastgesteld. Veelal ging het hierbij om het gebruik van huurauto's door personen met criminele antecedenten.

Bij 19 bedrijven werd vanwege concrete aanwijzingen een integrale controle uitgevoerd, omdat er sprake zou (kunnen) zijn van bewuste facilitering van criminelen en hun crimineel gedrag. Bij al deze bedrijven werden tijdens deze controles, in meer of mindere mate, misstanden van verschillende aard aangetoond. Negen bedrijven zijn hierop vanwege diverse strafrechtelijke verdenkingen aangepakt. Het ging hierbij vooral om betrokkenheid bij de handel in verdovende middelen. Op bedrijfslocaties van vijf autoverhuurbedrijven werden tevens hennepkwekerijen aangetroffen.

Op twee locaties werden vuurwapens en in één bedrijf zelfs explosieven aangetroffen. Ook werd er op één locatie een compleet MDMA laboratorium ontdekt. In ieder geval kunnen er ook vijf autoverhuurbedrijven in verband worden gebracht met strafrechtelijke onderzoeken naar het 'witwas – praktijken' en / of de verdenking dat ze onderdeel uitmaken van een criminele organisatie.

Op dit moment zijn er nog diverse integrale controles en strafrechtelijke onderzoeken in voorbereiding bij het RIEC en de politie. In totaal zijn tot dusver vijf bedrijven voor een bepaalde periode bestuurlijk gesloten. Ook heeft de Belastingdienst ten aanzien van zeven verhuurbedrijven een fiscaal onderzoek ingesteld.

Gebruik (huur)auto's

Als eerder aangegeven worden huurauto's veelvuldig gebruikt bij diverse vormen van criminaliteit. Vooral de anonimiteit die het gebruik van een huurauto een crimineel kan verschaffen, lijkt hiervoor het belangrijkste argument. Sinds januari 2016 worden alle politieregistraties waarin huurauto's voorkomen door de politie Zeeland-West-Brabant met een speciale code gelabeld. Vanaf dat moment zijn er tot dusver in totaal 1007 registraties (van allerlei aard) in de politiestructuren vastgelegd waarin huurauto's een rol spelen. Daarnaast zijn er in de maanden juli, augustus en september van 2016 kentekens van huurvoertuigen van een aantal als malafide aan te merken autoverhuurbedrijven in het zogenoemde Automatic Number Plate Recognition systeem (ANPR) van de Nationale Politie opgenomen. Op basis van signaleringen van dit systeem volgden tot op dit moment ook nog eens 437 registraties waarbij huurvoertuigen betrokken waren. In 30 gevallen bleek er sprake te zijn van de aanwezigheid van verdovende middelen en / of dat grondstoffen voor het maken van verdovende middelen werden vervoerd. Hierbij was er in zes situaties sprake van, in loze ruimtes verstopte, verdovende middelen en in vier gevallen sprake van professionele (op basis van Algemene Douanewet) strafbare ingebouwde verborgen ruimten. Eén maal heeft de signalering van een huurvoertuig op basis van een 'ANPR – hit' gevolgd door controle, geleid tot de vondst van een actief drugslaboratorium.

In 2017 en tot dusver in 2018 waren er daarnaast nog bij autoverhuurbedrijven uit West-Brabant gehuurde voertuigen betrokken bij ernstige vormen van doorgaans zware criminaliteit. Als voorbeelden kunnen worden genoemd, een schietpartij in Etten-Leur; een cocaïnevangst van 1500 kg in Oudenbosch; een schietpartij in Breda; de vondst van verdovende middelen bij distributiecentrum in Breda alsook drugsvangsten elders in Nederland (Rotterdam, Den Haag en Arnhem) en ook internationaal onder andere in België, Frankrijk, Noorwegen en Montenegro.

Gemeenten West Brabant

De hierna beschreven en als illustratie opgenomen casussen hebben betrekking op autoverhuurbedrijven op verschillende locaties in West-Brabant. Ten aanzien van deze locaties/ bedrijven zijn meervoudige, soms complexe, criminele activiteiten geconstateerd en soms nog in onderzoek. Ook de Belastingdienst heeft nog een aantal zaken nadrukkelijk in behandeling

Tilburg

Bij een integrale controle op een internationaal bekend autoverhuurbedrijf is een 'momentopname' gemaakt van het klantenbestand van alle huurders. Hieruit bleek dat ook bij dit bedrijf een groot deel van de huurders (80%) criminele antecedenten bleek te hebben. Een aantal van deze huurders bleek binnen de motorclub Satudarah, internationaal vooraanstaande functies te vervullen. Tevens bleek, dat ondanks de strikte richtlijnen van het hoofdkantoor van dit verhuurbedrijf, dat er geen contante betalingen meer geaccepteerd mochten worden, dat er geen alternatief betalingsmiddel, zoals een pinautomaat aanwezig was. Ook bleek dat er ter plekke bankbiljetten van €

500, - als normale betaling werden geaccepteerd. De bedrijfsvoerder wordt inmiddels vervolgd voor witwassen.

Breda

Bij een controle op een bedrijfslocatie in Breda werden twee huurauto's aangetroffen waarin een grote hoeveelheid verdovende middelen aanwezig bleek te zijn. Daarnaast werd nog een andere huurauto aangetroffen, waarin een zogenoemde 'jammer' en hennepresten aanwezig waren. Bij een ander Bredaas autoverhuurbedrijf werd een medewerker ontslagen, omdat deze huurauto's bleek mee te geven aan vrienden met criminele antecedenten. Ook werden klanten, met kennelijk bij het bedrijf ook bekende (criminele) antecedenten, aangezegd dat zij in de toekomst bij dit bedrijf geen auto's meer zouden kunnen huren.

Etten-Leur

Bij een controle op twee bedrijfslocaties In Etten Leur werden, naast in het bedrijfsgebouw zelf, verdovende middelen ook voertuigen met verborgen ruimtes aangetroffen. In deze ruimtes werden onder andere, een contant geldbedrag van €120.000, -, een automatisch vuurwapen, verdovende middelen en een handvuurwapen aangetroffen. De betrokken ondernemer is in het verleden voor overtreding van de Opiumwet, Wet Wapens en Munitie en vermogensdelicten vervolgd en veroordeeld.

Roosendaal

Bij controle van een autoverhuurbedrijf in Roosendaal werden naast materialen voor het opzetten van hennepplantages ook een automatisch vuurwapen, munitie en twee handgranaten aangetroffen. In een ander autoverhuurbedrijf werd een compleet in werking zijnd MDMA drugslaboratorium aangetroffen.

Bergen op Zoom

Diverse voertuigen van een autoverhuurbedrijf in Bergen op Zoom werden gecontroleerd, waarbij regelmatig verdovende middelen werden aangetroffen. Bij een bedrijfscontrole werden tevens twee bedrijfsbussen aangetroffen, die dusdanig waren verbouwd en ingericht, dat er al rijdend afval van synthetische drugs mee vervoerd en op de openbare weg geloosd zouden kunnen worden. In deze bussen werden tevens nog resten van deze chemicaliën aangetroffen. Na intensieve controles van politie en belastingdienst heeft dit bedrijf zijn bedrijfsactiviteiten beëindigd.

Een ander autoverhuurbedrijf in Bergen op Zoom bleek te worden 'gerund' door een 19 jarige. In de verhuurde voertuigen werden tijdens controles regelmatig personen aangetroffen met criminele antecedenten. Na onderzoek bleek dit autoverhuurbedrijf onderdeel te zijn van een crimineel netwerk dat actief bleek te zijn in de handel en productie van hennep. Op de (nieuwe) bedrijfslocatie van dit autoverhuurbedrijf, werd eveneens een hennepkwekerij ontdekt.

Oudenbosch

Bij de vondst van 1500 kg cocaïne in een container in Oudenbosch werden drie verdachten aangetroffen en aangehouden, die in een huurauto's reden.

Huurders

Van in totaal 14 autoverhuurbedrijven in West Brabant is tot dusver de verhuuradministratie geheel of gedeeltelijk door de politie en belastingdienst gelicht en aan een nader onderzoek onderworpen. Hierbij viel op, dat gemiddeld 70% tot in enkele gevallen 100% van de huurders van voertuigen van autoverhuurbedrijven met criminele antecedenten in de politiestructuren bleken voor te komen. Deze percentages komen overeen met de door de politie gecontroleerde bestuurders van huurauto's. Van hen had ook ongeveer 70% (landelijk) tot 90% (regionaal West Brabant) criminele antecedenten. Een groot deel van deze personen kan, aldus onderzoek, niet aantonen over looninkomsten uit reguliere arbeid te beschikken, om in het eigen levensonderhoud of dat van diens gezin te voorzien. Op basis van 'eigen opgave' van deze personen, zou het inkomen enkel uit een (bijstands-) uitkering bestaan. Exactere cijfers op dit thema ontbreken nog en zullen dus nader onderzoek vergen.

Uit de controles van de administraties van deze autoverhuurbedrijven blijkt, dat een groot deel van de 'hurende klanten' criminele antecedenten heeft. Opvallend hierbij is, de verwevenheid met diverse Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), Satudarah, No Surrender en Yellow Snakes. Bij de politie bekende leden van deze OMG's huren voertuigen bij autoverhuurbedrijven. Ook tijdens controles op huurauto's worden regelmatig OMG-leden als bestuurder gecontroleerd. Er werden tijdens al deze

feitelijke politiecontroles ook huurders zonder criminele antecedenten vastgesteld. Opvallend is dan echter weer wel, dat het slechts in een enkel geval personen/ huurders betreft, die aangeven toerist te zijn.

V Afsluiting

De autoverhuurbranche voldoet aan bijna alle criminogene branchekenmerken. Dit wordt bevestigd door een economische analyse van deze branche. Het blijkt dat de branche enorm kwetsbaar is voor criminele invloeden. Het geleverde product, *de huurauto*, is dus kennelijk zeer interessant voor 'crimineel gebruik'.

Dit heeft er mogelijk, samen met de criminele praktijken die een autoverhuurbedrijf kennelijk voor wat betreft 'witwaspraktijken' en het 'afschermen' van ander crimineel gedrag kan bieden, toe geleid dat er in deze branche een sterke verwevenheid tussen onder- en bovenwereld is ontstaan. Gezien de hiervoor vermelde onderzoeksresultaten een situatie die ook in West-Brabant nadrukkelijk aanwezig blijkt te zijn.

Niet van alle gemeenten in West-Brabant zijn onderzoeksresultaten beschikbaar of is er wellicht sprake dat er geen autoverhuurbedrijven gevestigd zijn. Echter gezien de mogelijkheden van een 'waterbed-effect' bij de invoer van een vergunningsplicht in slechts enkele gemeenten, wordt nadrukkelijk geadviseerd door alle gemeenten binnen het bewakingsgebied van de eenheid Zeeland – West-Brabant ten aan zien van de autoverhuurbranche vergunningsbeleid te ontwikkelen. Het ontnemt malafide verhuurbedrijven immers ook de kans zich in een andere naburige gemeente te vestigen.

Samenhangend Onderzoek

Bovenstaande beeld wordt onder andere bevestigd in de navolgende wetenschappelijke onderzoeken en rapporten:

- *Politieacademie; Onderzoek naar de werkwijze van de facilitator malafide autoverhuurbedrijf (Rosier, 2013)*
- *Vrije Universiteit Amsterdam; Autoverhuurbedrijf als facilitator van criminaliteit (Merwe, 2012)*
- *Vrije Universiteit Amsterdam; De aantrekkelijke autoverhuurbranche "voor boeven goed toeven" (Bell, 2011)*
- *Ondermijningsbeelden RIEC Zeeland-West-Brabant (2013, 2014)*
- *Diverse overige publicaties RIEC Zeeland-West-Brabant (onder andere Integraal Appèl, Autoverhuurbranche (2015))*
- *Nederlandse School voor Openbaar Bestuur; Ondernijning Ondernijnd, hoe het rijk meer ruimte kan maken voor een (boven) lokale aanpak van georganiseerde ondernijnende criminaliteit (2016)*